

Nr 222

Av herrar **Siegbahn** och **Hedblom**, om visst statsanslag för fortsatt utgivning av »Sveriges traktater».

(Lika lydande med motion nr 291 i Andra kammaren)

För forskningen och kännedomen om svensk historia och politisk utveckling är det av största vikt att centralt historiskt källmaterial görs allmänt tillgängligt genom publicering. Denna synpunkt underströks även kraftigt av 1945 års universitetsberedning (SOU 1951:9), i vilken man särskilt hänvisade till den verksamhet som bedrevs av riksarkivet på detta område. Genom statsmakernas och riksdagens försorg har inom ramen för denna målsättning under årens lopp exempelvis delar av ståndsprotokollen och Gustav Vasas breviarium kunnat tryckas.

Till de betydelsefullaste av dessa källpublikationer hör — inte minst av hänsyn till internationell forskning — den samling av mellan Sverige och främmande makter ingångna fördrag, »Sveriges traktater», som 1877 började utgivas genom utrikesdepartementets försorg. På förslag av Kungl. Maj:t beviljade riksdagen åren 1878—1921 årligen anslag (4 500 kr.) till traktatverket. 1922 drogs anslaget in, och utgivningsarbetet upphörde.

De hittills utkomna delarna omfattar vol. 1—6: 1 (822—1648), 8 (1723—1771) och 10—15 (1815—1905). Sedan riksarkivet gjort en framställning om återupptagande av utgivningsarbetet, överflyttades år 1930 uppgiften till riksarkivet, dock utan att särskilt anslag beviljades.

Av brist på medel har riksarkivet icke haft möjlighet att fortsätta utgivningen av traktatverket men vissa förberedande arbeten har utförts. Sålunda finnes till band 6: 2 ett mindre antal avskrifter av traktaturkunder 1649—1654 samt till band 9 en stor samling avskrifter för tiden 1773—1813. Dessutom har under senare tid viss genomgång ägt rum av hithörande arkivmaterial.

De luckor (1649—1721 och 1773—1814) som traktatverket uppvisar, sedan utgivningen upphörde år 1922, ter sig så mycket allvarligare som de gäller ur internationell forskningssynpunkt betydelsefulla tidsperioder. Verkets ofullbordade skick ger också anledning till för Sverige föga smickrande jämförelser med andra länder; Danmark har sålunda för länge sedan av trycket utgivit sina traktater.

Enligt underhandsuppgifter från riksarkivet är det knappast möjligt att förhandsberäkna omfattningen av de återstående delarna av traktatverket

förrän materialet genomarbetats. Band 9 (1773—1814), till vilket förarbetena är relativt långt framskridna, synes icke behöva upptaga mer än en volym, medan stormaktstiden (1649—1721) torde kräva 2 à 3 volymer.

För tryckning bör man enligt uppgift räkna med en kostnad av 900 kr. per ark. Härtill kommer redaktionsarvode, vilket vid utgivningen av de äldre riksdagsprotokollen (genom riksgäldskontoret) uppgått till 450 kr. per tryckark. Under förutsättning att någon av riksarkivets tjänstemän på tjänstetid kunde utföra hälften av dessa arbetsuppgifter skulle årskostnaden vid en utgivning av förslagsvis 10 tryckark per år uppgå till $(10 \times 900 + 10 \times 225) = 11\,250$ kr.

Under hänvisning till det ovan anförda får vi härmed föreslå,
att ett anslag å 11 250 kr. beviljas för fortsatt utgivning
av »Sveriges traktater».

Stockholm den 25 januari 1961

Bo Siegbahn

Staffan Hedblom
